

Péntek:
az új idény
grandiózus
operett filmje:

RÉGI NYÁR

Honthy Hanna
Csortos, Szilassy
Vaszary Piri
BELVÁROSI

Gondolatok a másodpercmutató körül

Írta: TEMESVARY JÓZSEF

Háromcentis fekete korongon két pirinyó hófehér dárda, méltóság-
teljes megfontolt haladásban mutatja
a múlt időt. A két fehér mutató fe-
lett hajszálvékony, finom ívű vörös
másodpercmutató függő szögűl
körüli hatvan rezdületben a számok-
kal tarkított fekete kerek mező. Elő-
tem áll a kicsiny óra és elnézem, mi-
lyen semmi, rövid idő alatt futja be a
vörös mutató működése pályáját, s
ilyenkor milyen lassu keccsel billen
előre a fehér nagymutató egy apró
rovátkát. Eltelt egy perc! A szorga-
lmas mutatók kötelességszerűen vég-
zik munkájukat, a percek sokasodnak,
lassan de meg nem állíthatóan mulik
az idő!

Sok-sok ezer kicsi óra mutatja az
idő múlását. Sok-sok ezren nézik a ki-
csiny másodpercmutatókat, amelyek-
nek minden apró rezdülése sorsdöntő
változásokat hozhat. A harctereken
megfeszített idegek, az élet-halál má-
sodperceit figyelik mozgásában. Rob-
banások időzítését, becsapódások pil-
lanatát, támadások s ellentámadások
perceit. A gépfegyverek másodpercen-
ként köpködik a halált, mennyi élet,
sors dől el egy-egy rezdülésnyi idő-
ben. A másodpercek pontossága vagy
késése alatt döntő jellegű események
élnék meg, vagy hervadnak el. Amíg
a harcterek órai erőfeszítéses, verej-
tekes és véres másodperceket, perce-
ket, órákat, napokat s a múlt időben
eredményeket szűnnek, az itthon ketye-
gő, haladásában pillanatra sem szü-
netelő pirinyó és óriás óramutatók is
változatlan egyenletességgel haladnak.
Eszik az időt, figyelmeztetnek annak
haladására, a percek vissza nem térő
értékére, a kihasználható órák mufa-
sára, a háborús itthon frontjának ki-
építendő tovatűnő napjaira.

Amíg az orosz mezőkön dörgő
tegyerekkel a magyar honvéd szen-
ved, küzd, vérrel vеди a házat, meg-
hal érte, mi, itthonmaradottak felhasz-
náljuk-e az időt, olyan építő munkára,
ami határainkon belül erősít, naggya-
lesz, ami a harcterek küzdelmét, ál-
dozatait s az ellopt magyar vért
nemzetfenntartó és építő eredménnyé
racionálja? Nem mulnak e percek
hasznosítatlanul, kihasználjuk-e a
múlt órák vissza nem térő idejét?

A háború győzelmét előkészítő,
ezerfelé tagozódó munkán kívül, a
szellemi front felállítása teszi ered-
ményessé az építő munkát. Az áldozat-
vállalás lemondásokban összpontosuló,
apró kellemetlenségeinek fegyelmezett
viselése még nem jelenti azt a köte-
lességszerű hazafias életformát, ame-
lyet a harcterek véreért felajánlja-
tunk s amelyet korunk követelte ered-
ményként kiépítettünk. A háborús or-
szág mindenkori megartatása a le-
mondás, a karitás, az adakozás, a

gyűjtés. A legtermészetesebb elemi kö-
telességek ezek. A kialakulóban levő
mai világrend elsőszámu háborús dik-
tátuma, hogy a polgári élet dinamiká-
ja pillanatra sem szüneteljen, de a
legnagyobb erőfeszítéssel a szellemi
élet minden terén alkosson, előreha-
ladjon. A szellemiség vitalitása a leg-
nagyobb ellentálló erő, szellemileg
emelkedett népet nem tipor el a tul-
erő, az erőszak. Az ország háboru-
utáni rendjét, életerejét és nagyságát
a magyar nép minden osztályának
kulturális emelkedettsége dönti el.

Az állam zászlót bontott a belső
szellemi front megalakítására s a kez-
deményezés lendületével ragadja ma-
gával a vidék szellemi csapatait, hogy
egységbe sorakoztassa, hogy a meg-
újulás harcat megvívja.

A vidék, a nép, a táj értékei a
nemzet életében számottevő, sokszí-
nű, frissülést és újulást hozó eleven
erők!

A nagy Magyar Alföld Szeged kö-
rül déli horizontjának szellemi kin-
csai homályba takart értékek, mert
hiányzik a fórum, ahol ezek közkin-
csá tehetők. Az államhatalom a belső
front hadseregét verbuválja s a vidék
centrumaira bizza a toborzás agilitá-
sát. Eredményesebb lenne a hatalmi
szó, amely nem tűr kényelemkeresést,
kibúvót. A vidéknek át kell érezni a
kezdeményezések és kivitelezések hord-

erejét, hogy a múlt percek vissza nem
térő értékes ideje el ne sikkadjon
ugyanakkor, amikor a családi tüzhely-
től messzi idegenben harcoló honvé-
deink percenként magyar vért áldoz-
nak értünk.

Szeged máris időt veszített, amikor
országosan intézményesített szellemi
áramlatokat elszállítani engedett, ami-
kor felszított kulturtűzeket — nem
tudni mi okból — hamvadni hagyott.
A mi szétszórta, tanyákon élő sze-
gedi népünknek kulturál. igényt kell
nyújtani, hogy felemelkedjen a lénye-
get szemlélni tudók színvonalára,
hogy betölthesse hivatását a haladni-
építeni képes kulturnemzet elejében.

Rendezzük erőinket, állítsuk sorba
multunk s jelenünk ismert és ismeret-
len értékeit, kapcsoljuk bele a népet,
tanítsuk az értékszemléletet és tanul-
juk meg értékesíteni a nemzet gyara-
pítására az eredményeket!

Ha eljön — reméljük rövidesen —
a béke s hazatérnek a fáradt honvé-
dek élvezni győtrődésük kiakcalt
eredményét, a jól végzett itthoni mun-
ka nyugalomával fogadjuk őket. A szá-
monkérés, a felelősségrevonás vagy a
mentegőtözés, ok és bünbakkeresés
haszontalanul fogyasztaná az időt,
amely — mint a kis órák tanúsítják
— egyre halad-mulik, nem törődve av-
val, hogy az emberek építenek vagy
henyélnek.

Gyermekparadicsom a Horthy-telepen

400 boldog gyermek költözik be a telep szociális házaiba
— Közös nagy ünnepség keretében szeptemberben egy-
szerre avatják fel a Horthy-telepi és a tápéi szociális
házakat

(A Délmagyarország munkatársá-
tól) Néhány nappal ezelőtt megje-
lent a lapokban a Közlöletí Szövet-
kezet versenytárgyalási hirdetmé-
nye az Alsóközponton építendő 12
szociális ház építési munkálatainak
elvéallására. Ennek a 12 szociális
háznak feépítésével befejeződik a
szociális felügyelőség szegedi esa-
ládi-ház építkezéseinek első szak-
sza, amely azonban tulajdonképpen
csak bevezetése a továbbiakban ha-
sonló széles keretek között tervezett
szociális építkezéseknek.

A szegénysorsu sokgyermekes
családok megsegítésére és lakáshoz
juttatása érdekében megindult épít-
kezések, bár a terveknek még csak
egy része valósult meg, máris sokat
enyhítettek ennek a néprétegnek
eddig elhanyagolt sorsán. A folya-
mat tulajdonképpen akkor indult
meg, amikor még 1940-ben elhajá-
rozta Szeged város törvényhatósá-
gának rendkívüli közgyűlése, hogy
Magyarország kormányzója husz-
éves országlásának emlékére Hor-
thy Miklósról elnevezett szociális
telepet létesít a szegénysorsu s el-

sősorban honvédelmi érdemeiket
szerzett sokgyermekes családoknak.
A város ily módon vélte legméltób-
ban megörökíteni a 20 év előtti ese-
mények emlékét. Így vetette meg a
város az alapját a Horthy Miklós
lakótelepnek, amelynek a helyét a
vásárhelyi országot mentén, a Fo-
dor-teleppel szemben egy kedvező
fekvésű, száraz talaju nagy telken
jelölték ki.

Körülbelül ezzel egyidejűleg tör-
tént az Országos Nép- és Család-
védelmi Alap felállítása, illetőleg
az Országos Szociális Felügyelőség
megszervezése, ami országos vi-
szonylatokban hatalmas jelentőségű
reformot hozott az alsóbb népréte-
gek megsegítése és mindennemű
hatósági szociális ténykedés terén.
Az Országos Szociális Felügyelőség
munkaprogramjának egyik legfon-
tosabb fejezete volt mindjárt a te-
vékenység kezdetekor annak az
5000 szociális háznak a felépítése,
amelyekkel hasonlóképpen és első-
sorban szegénysorsu sokgyermekes
családokon kíván segíteni a belvárosi
kormányzat. Három év alatt 5000
kertes családi ház épül az országban
ezeknek a szegénysorsu családok-
nak, ami azt jelenti, hogy — ha át-
lagosan csak tízre tesszük egy esa-
ládnak a számát — három év alatt
50 ezer olyan szegény ember jut
kellemes higénikus, derűs, tágas la-
kásviszonyok közé, akik eddig a
legnagyobb inségben, sokszor odun-
ban, nyomortanyákon összezsufi-
lódva tengették életüket. A alapter-

vezet szerint a lakáshoz juttatottak
huszonöt év alatt olyan kedvező
fizetési feltételek mellett meg is
szerezhetik a házakat, hogy szinte
észre sem veszik a részletfizetés ter-
hét s még annyit sem kell fizetniük,
mintha lakbért fizetnének valami
nyomoruságos helyen. A házak
árába a Szociális Felügyelőség min-
den gyermeket tíz százalékkal be-
számít, ez a beszámítás azonban 70
százaléknál nem lehet több. Vagyis
ez azt jelenti, hogy egy 5000 pengő
értékű kertes családi háért az olyan
sokgyermekes család, ahol 7 gyer-
mek van, mindössze 1500 pengőt kö-
teles kifizetni 25 év alatt egyenlő
részletekben, de akkor is ugyan-
ennyi a kifizetendő összeg, ha tíz
gyermek van a családban, mert a
beszámítás 70 százaléknál több nem
lehet.

Az országos építkezési keretből
Szeged 50 lakás, illetve önálló ker-
tes családi ház építését kapta. Az
építkezések, mint ismeretes, a Hor-
thy Miklós lakótelepen még rendel-
kezésre álló telkeken kezdődtek meg
még a tavasszal. A Közlöletí Szö-
vetkezet a Horthy-házakhoz hason-
lóan itt először 7 ikerházat épített
14 lakással, azután újabb 4 ház épí-
tésébe kezdtek, amelyek közül 9
szintén kétlakásos ikerház, 2 pedig
egy-egy lakásos kertes családi ház.
Tíz az építkezések most vannak
közvetlenül a befejezés előtt. A
Horthy-telepen tehát eddig a városi
házakkal együtt összesen 19 ház
épült 36 lakással, 16 lakás a városi
házakban van, a Szociális Felügye-
lőség házaiban tehát összesen 20 la-
kás van, amihez ha hozzávesszük
az Alsóközponton épülő 12 kertes
családi házat is, megállapítható,
hogy a Szociális Felügyelőség sze-
gedi házépítési programjának több
mint a felét — ötvenből harminc-
kettőt — már az első év alatt lebo-
nyolította.

Amint elkészülnek a Horthy-tele-
pen épülő szociális házak, a Közlö-
letí Szövetkezet nyomban kiosztja
a lakásokat az azokért folyamodó,
rászorult és a megsegítésre érde-
mes, szegénysorsu sokgyermekes
családok között. Értesülésünk sze-
rint a beköltözések már szeptember-
ben megtörténhetnek. Beköltözik a
Horthy-telepre, Szegednek erre a
legújabb, legkorszerűbb és legegész-
ségesebb telepére a boldog élet, 36
lakásba 36 boldog család és a 36
családban több mint 400 gyermek.
Igazi gyermekparadicsom lesz a
Horthy-telep.

A Horthy-telepi építkezésekkel
egyidejűleg Tápén is épülnek az

Belvárosi Mozi

Ma utoljára

Hans Moser nagyszerű vigjátéka:

Tökéletes Antal

Vidám történet egy fűtülő ko-
mornyikról Hans Moser, Charlotte
Ander és H. A. Schletow

Es a gyönyörű sport film:

Jég hátán

Maxi és Ernst Baier a páros mű-
korcsolyázás világ bajnokainak be-
mutató filmje. 5, 7, 9

Az egész műsor pompás.

KORZÓBAN

Ma.

Puccini operájának filmváltozata

TOSCA

halhatatlan szerelmének története.

Vad szenvedélvek — féltékenység.

Halálos szerelem

Szechenyi Mozi

Ma utoljára 5, 7, 9 órakor

ÉDES MOSTONA

Megható történet egy kis árváról
és egy jolelkü mos'oháról.

Főszereplők: PÁGER ANTAL,
TASNÁDY FEKETE MARIA
és a kis PÉCHY GIZI

Azonkívül legújabb UFA HIRADÓ